

Vrijwillige inzet 2010

10

*Marieke Houben-van Herten
Saskia te Riele*

Publicatiedatum CBS-website: 6 september 2011

Verklaring van tekens

.	=	gegevens ontbreken
*	=	voorlopig cijfer
**	=	nader voorlopig cijfer
x	=	geheim
–	=	nihil
–	=	(indien voorkomend tussen twee getallen) tot en met
o (o,o)	=	het getal is kleiner dan de helft van de gekozen eenheid
niets (blank)	=	een cijfer kan op logische gronden niet voorkomen
2010–2011	=	2010 tot en met 2011
2010/2011	=	het gemiddelde over de jaren 2010 tot en met 2011
2010/'11	=	oogstjaar, boekjaar, schooljaar enz., beginnend in 2010 en eindigend in 2011
2008/'09– 2010/'11	=	oogstjaar, boekjaar enz., 2008/'09 tot en met 2010/'11

In geval van afronding kan het voorkomen dat het weergegeven totaal niet overeenstemt met de som van de getallen.

Colofon

Uitgever

Centraal Bureau voor de Statistiek
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Prepress

Centraal Bureau voor de Statistiek
Grafimedia

Omslag

TelDesign, Rotterdam

Inlichtingen

Tel. (088) 570 70 70
Fax (070) 337 59 94
Via contactformulier:
www.cbs.nl/infoservice

Bestellingen

E-mail: verkoop@cbs.nl
Fax (045) 570 62 68

Internet

www.cbs.nl

© Centraal Bureau voor de Statistiek,
Den Haag/Heerlen, 2011.
Verveelvoudiging is toegestaan,
mits het CBS als bron wordt vermeld.

Inhoud

	Samenvatting	4
1.	Inleiding	5
2.	Methode	6
	2.1 Vraagstelling	6
	2.2 Steekproef en onderzoeksmethode	6
	2.3 Weging	7
3.	Resultaten voor het jaar 2010	8
	3.1 Algemeen beeld	8
	3.2 Wie doet vrijwilligerswerk en wie geeft informele hulp?	9
	3.3 Soorten werkzaamheden en uren besteed aan vrijwilligerswerk	12
	3.4 Vrijwilligerswerk en de werkgever	13
	3.5 Plezier in vrijwilligerswerk	13
	3.6 Mantelzorg	14
	Referenties	15

Samenvatting

Op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) lopen sinds juni 2007 vragen over vrijwillige inzet mee in verschillende CBS-enquêtes. Dit rapport presenteert de cijfers over het jaar 2010.

1. Inleiding

Om te achterhalen hoeveel procent van de inwoners van Nederland vrijwilligerswerk doet en hoeveel procent wel eens informele hulp verleent, zijn van 1997–2004 in de POLS-module Recht & Participatie (REP) vragen gesteld over vrijwillige inzet. Op verzoek van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) zijn deze vragen sinds 1 juni 2007 opnieuw opgenomen in de POLS-vragenlijst. Ze hebben tot het eind van 2008 in deze enquête meegelopen. In 2010 zijn de vragen naar vrijwilligerswerk herhaald, nu in de module Vrijwillige Inzet en Sociale Samenhang (V&S). Deze keer is ook een vraag toegevoegd over mantelzorg. Dit rapport presenteert de cijfers over het jaar 2010. Zo zal er onder andere gerapporteerd worden over het soort vrijwilligerswerk dat inwoners van Nederland met name doen, hoeveel uur zij daar aan besteden en welke demografische kenmerken vrijwilligers hebben. Er wordt ook een schatting gegeven van het aantal mantelzorgers.

2. Methode

2.1 Vraagstelling

Om te bepalen welk percentage van de bevolking vrijwilligerswerk doet wordt er een reeks gebieden afgegaan waarbinnen iemand vrijwilligerswerk zou kunnen doen. Respondenten geven per gebied aan of zij wel of geen vrijwilligerswerk hebben gedaan in de afgelopen 12 maanden. Er wordt gevraagd naar vrijwilligerswerk binnen de gebieden 'jeugd', 'school', 'verzorging', 'sport', 'hobby', 'cultuur', 'levensbeschouwing', 'vakbond', 'politiek', 'rechtshulp', 'wonen', 'buurt', en een restcategorie 'anders'. Voorafgaand aan de vraag naar vrijwilligerswerk voor sport- en hobbyvereniging en voor de vakbond wordt tevens gevraagd of men lid is. Is het antwoord op de vraag of men binnen een bepaald gebied het afgelopen jaar vrijwilligerswerk heeft gedaan 'ja', dan volgen een aantal vervolgvragen: Was het voor één of meer verenigingen, was het bestuurswerk of uitvoerend werk, hoeveel uur deed men dit, kreeg men een vergoeding en zo ja, waaruit bestond deze vergoeding. Aan alle vrijwilligers wordt vervolgens met behulp van een 5-puntsschaalvraag gevraagd hoeveel plezier zij aan hun vrijwilligerswerk beleven. Aan vrijwilligers die werknemer zijn wordt gevraagd of hun werkgever een of enkele dagen per jaar ter beschikking stelt voor het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk. Daarna wordt aan alle respondenten gevraagd naar het geven van informele hulp buiten organisaties om: respondenten moeten aangeven of zij de afgelopen 4 weken zulke onbetaalde hulp hebben gegeven aan anderen buiten het eigen huishouden, bijvoorbeeld aan zieken, burens of familie. De laatste set vragen gaat over mantelzorg. Gevraagd wordt of respondenten in de afgelopen 12 maanden chronisch zieke of gehandicapte huisgenoten, familieleden, vrienden of burens onbetaald hebben begeleid. Ook wordt er gevraagd of dit gold voor een periode van 3 maanden of langer en of men dit gemiddeld 8 uur of meer per week deed.

De vragen over vrijwillige inzet worden gesteld aan het begin van de module Vrijwillige Inzet en Sociale Samenhang (V&S). Deze module bevat verder vragen over sociale contacten, politieke participatie, vertrouwen en welzijn. De module V&S is een vervolgmodule op de Gezondheidsenquête. De module wordt afgenomen bij personen van 15 jaar en ouder. Dat betekent dat de informatie over vrijwillige inzet sinds dit jaar ook beschikbaar is voor de 15- tot 18-jarigen. In voorgaande jaren was dit alleen 18 jaar en ouder. In de Tabellen in dit rapport zijn alle leeftijdsgroepen meegenomen.

2.2 Steekproef en onderzoeksmethode

De steekproef van de Gezondheidsenquête betreft een aselechte personensteekproef van de gehele bevolking van Nederland (de institutionele bevolking uitgezonderd) van 0 jaar en ouder. In de eerste trap worden gemeenten en in de tweede trap personen geselecteerd.

De gegevens zijn met een zogenaamd 'mixed-mode' onderzoek verzameld. De geselecteerde personen zijn eerst gevraagd om de Gezondheidsvragenlijst via internet in te vullen (CAWI – Computer Assisted Web Interviewing). Respondenten zijn ongeveer een maand later opnieuw via CAWI herbenaderd voor de module V&S. Personen die niet via internet reageerden op de Gezondheidsenquête en waarvan het telefoonnummer bekend is, zijn vervolgens telefonisch benaderd (CATI – Computer Assisted Telephone Interviewing). Ook deze respondenten zijn

ruim een maand later opnieuw via CATI benaderd om ook de vragen over vrijwillige inzet te beantwoorden. Was er geen telefoonnummer beschikbaar, dan zijn de geselecteerde personen die nog niet meegedaan hebben door een interviewer thuis opgezocht en met behulp van een laptop geïnterviewd (CAPI – Computer Assisted Personal Interviewing). Daarbij zijn de vragen naar vrijwillige inzet gelijk na de Gezondheidsenquête in hetzelfde gesprek afgenomen. In de eerdere jaren werd alleen via CAPI waargenomen. Om de invloed van de veranderde waarnemingstrategie vast te stellen is er een schaduwtraject uitgevoerd. Een kleiner, volledig CAPI-onderzoek heeft parallel aan het mixed-mode onderzoek meegelopen. In dat onderzoek werden de vragen over vrijwillige inzet ook direct na de Gezondheidsenquête afgenomen. Van de respondenten op de Gezondheidsenquête van 15 jaar en ouder heeft 59% op de module V&S gerepsondeerd. Dat komt overeen met 7550 personen. De waarneming voor vrijwillige inzet heeft plaatsgevonden van februari 2010 tot en met maart 2011 en is gelijkmatig over deze maanden verspreid.

2.3 Weging

Niet iedereen die voor de module V&S benaderd is, heeft meegedaan. Nonrespons kan echter selectief zijn: sommige groepen doen minder goed mee dan andere. Dit kan leiden tot vertekende uitkomsten. Het geschatte aandeel vrijwilligers in dit onderzoek kwam bijvoorbeeld hoger uit dan verwacht mag worden op grond van eerdere bevindingen en op grond van het eerder genoemde schaduwtraject dat parallel aan het mixed-mode onderzoek is uitgevoerd. Om voor selectieve nonrespons te corrigeren worden de cijfers gewogen (Bethlehem, 2008). Bij de module V&S is de standaardweging uitgebreid met een variabele uit de Gezondheidsenquête (opleidingsniveau). Ook is er een extra correctie op de niveauschatting van het percentage vrijwilligers uitgevoerd, door het percentage vrijwilligers uit het schaduwtraject in de weging mee te nemen.

Het volgende weegmodel is gebruikt:

Geslacht x Leeftijd, Burgerlijke staat, Stedelijkheidsgraad, Provincie, Huishoudgrootte, Geslacht x Leeftijd x Burgerlijke staat, Landsdeel x Leeftijd, Enquêtemaand, Herkomst, Opleidingsniveau, Vrijwilliger.

3. Resultaten voor het jaar 2010

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van de enquête module over vrijwillige inzet voor het jaar 2010 gerapporteerd, in de Tabellen 3.1.1 tot en met 3.6.1. De Tabellen zijn naar thema gerangschikt. In de Tabellen staat ook altijd de standaardfout vermeld. Als er bijzonderheden zijn in de uitkomsten, bijvoorbeeld als gevolg van een verandering in de vraag of als gevolg van de gewijzigde waarnemingstrategie, dan wordt dit in de tekst vermeld.

3.1 Algemeen beeld

In Tabel 3.1.1 is te zien dat van de inwoners van Nederland van 15 jaar en ouder 45,1% vrijwilligerswerk zegt te doen. Dat komt overeen met 6,1 miljoen mensen. Als alleen de respondenten van 18 jaar en ouder worden meegerekend, zoals het geval was in 2007 en 2008, dan is dat percentage 44,7%. Dat komt overeen met 5,8 miljoen. 31,7% van de mensen van 15 jaar en ouder heeft in de 4 weken voorafgaand aan het vraaggesprek informele hulp aan zieken, burens, familie, vrienden en bekenden gegeven. Dat zijn 4,3 miljoen mensen. Als alleen de respondenten van 18 jaar en ouder worden meegerekend, zoals het geval was in 2007 en 2008, dan is dat percentage 32,1%. Dat komt overeen met 4,1 miljoen mensen.

3.1.1 Percentage personen dat vrijwilligerswerk doet, per gebied

	2007 ¹⁾		2008		2010 ²⁾	
	%	standaard-fout	%	standaard-fout	%	standaard-fout
Vrijwilligerswerk	44,4	0,8	42,0	0,6	45,1 ³⁾	0,6
w.v.						
Jeugd	4,3	0,3	3,8	0,2	5,0	0,3
School	9,1	0,5	7,5	0,3	10,2	0,3
Verzorging	7,8	0,4	6,5	0,3	8,2	0,3
Sport	12,7	0,5	12,4	0,4	13,7	0,4
% onder leden	35,4	1,4	34,0	1,0	34,9	1,0
Hobby	4,5	0,3	4,1	0,2	4,7	0,2
% onder leden	30,7	2,4	32,2	1,8	35,0	1,7
Cultuur	4,9	0,3	4,5	0,2	5,7	0,3
Levensbeschouwing	9,2	0,5	8,8	0,3	8,5	0,3
Vakbond	2,2	0,2	1,9	0,2	2,0	0,2
% onder leden	6,9	1,0	6,2	0,7	5,6	0,6
Politiek	1,2	0,2	1,2	0,1	1,5	0,1
Rechtshulp	1,2	0,2	0,9	0,1	1,4	0,1
Wonen	1,6	0,2	1,8	0,2	2,0	0,2
Buurt	5,0	0,3	3,8	0,2	4,3	0,2
Anders	6,2	0,4	6,5	0,3	6,8	0,3
Informele hulp	28,1	0,7	30,2	0,5	31,7 ⁴⁾	0,5
Vrijwilligerswerk of informele hulp	57,5	0,8	57,5	0,6	59,8 ⁵⁾	0,6

¹⁾ Betreft juni t/m december.

²⁾ De cijfers over 2010 betreffen personen van 15 jaar en ouder. In de eerdere jaren was dat 18 jaar en ouder.

³⁾ Worden in 2010 alleen personen van 18 jaar e.o. meegeteld, dan is het percentage vrijwilligers 44,7%.

⁴⁾ Worden in 2010 alleen personen van 18 jaar e.o. meegeteld, dan is het percentage informele hulpgevers 32,1%.

⁵⁾ Worden in 2010 alleen personen van 18 jaar e.o. meegeteld, dan is het totale percentage 59,7%.

Bron: POLS en V&S.

Het percentage vrijwilligers is in 2010 iets gestegen ten opzichte van 2008, maar vrijwel gelijk aan dat van 2007. De stijging wordt voor een klein deel veroorzaakt doordat in 2010 de 15-18-jarigen ook zijn ondervraagd en in het gemiddelde zijn meegenomen terwijl het gemiddelde in de eerdere jaren alleen over 18-plussers is berekend. Het percentage personen dat informele hulp gaf, is in 2010 verder gestegen. Het percentage personen dat vrijwilligerswerk deed of informele hulp verleende nam eveneens wat toe.

In Tabel 3.1.1 zijn ook de percentages op de bevolking per type vrijwilligerswerk te zien. Vrijwilligerswerk voor de sportvereniging is net als in eerdere jaren het meest populair: 13,7% van de respondenten geeft aan dit te doen.

In Tabel 3.1.2 wordt uiteengezet op hoeveel verschillende gebieden vrijwilligers vrijwilligerswerk doen.

3.1.2 Percentage mensen dat een of meer soorten vrijwilligerswerk doet

	N	%	standaardfout
Totaal	3 402		
ww.			
1 soort	1 940	57,0	0,8
2 soorten	943	27,7	0,8
3 soorten	369	10,8	0,5
4 soorten	110	3,2	0,3
5 soorten	40	1,2	0,2

Bron: V&S.

3.2 Wie doet vrijwilligerswerk en wie geeft informele hulp?

De nu volgende Tabellen geven een beschrijving van de personen die vrijwilligerswerk doen en van degenen die informele hulp verlenen. Zo laten Tabel 3.2.1 en 3.2.2 opsplitsingen naar respectievelijk geslacht en leeftijd zien.

3.2.1 Percentage vrijwilligers naar geslacht

	Mannen		Vrouwen	
	%	standaardfout	%	standaardfout
Vrijwilligerswerk	45,3	0,8	44,9	0,8
ww.				
Jeugd	5,7	0,4	4,3	0,3
School	6,9	0,4	13,5	0,6
Verzorging	4,7	0,3	11,5	0,5
Sport	17,2	0,6	10,3	0,5
Hobby	5,2	0,4	4,2	0,3
Cultuur	6,0	0,4	5,4	0,4
Levensbeschouwing	7,8	0,4	9,1	0,5
Vakbond	2,5	0,3	1,5	0,2
Politiek	2,0	0,2	1,0	0,2
Rechtshulp	1,5	0,2	1,4	0,2
Wonen	2,5	0,3	1,4	0,2
Buurt	4,8	0,4	3,9	0,3
Anders	7,3	0,4	6,3	0,4
Informele hulp	27,7	0,7	35,6	0,8
Vrijwilligerswerk of informele hulp	58,3	0,8	61,3	0,8

Bron: V&S.

3.2.2 Percentage vrijwilligers naar leeftijd

	Vrijwilligerswerk		Informele hulp		Vrijwilligerswerk of informele hulp	
	%	standaardfout	%	standaardfout	%	standaardfout
15-17 jaar	52,5	2,7	23,4	2,3	61,5	2,7
18-24 jaar	43,6	1,8	26,6	1,6	58,0	1,8
25-34 jaar	40,3	1,5	30,4	1,4	57,3	1,5
35-44 jaar	53,4	1,3	29,5	1,2	64,5	1,3
45-54 jaar	47,1	1,3	35,3	1,3	62,8	1,3
55-64 jaar	46,0	1,4	37,6	1,4	62,2	1,4
65-74 jaar	43,9	1,8	36,0	1,7	60,3	1,8
75+	27,1	1,8	24,6	1,8	42,2	2,1

Bron: V&S.

Tabel 3.2.3 tot en met 3.2.7 rapporteren over Herkomst, Opleiding, Socioeconomische status, Samenstelling van het huishouden en Stedelijkheid. De cijfers zijn gecorrigeerd voor Leeftijd x Geslacht. De categorieën voor Opleiding en Socioeconomische status zijn gewijzigd ten opzichte van voorgaande jaren. Ze zijn daardoor niet meer helemaal vergelijkbaar met voorgaande jaren.

3.2.3 Percentage vrijwilligers naar herkomst, ongecorrigeerd en gecorrigeerd voor leeftijd x geslacht

	Vrijwilligerswerk			Informele hulp			Vrijwilligerswerk of informele hulp		
	<i>ongecorrigeerd</i>	<i>gecorrigeerd</i>	<i>standaardfout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>	<i>gecorrigeerd</i>	<i>standaardfout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>	<i>gecorrigeerd</i>	<i>standaardfout</i>
	%	%		%	%		%	%	
Autochtonen	47,7	48,0	0,6	32,8	32,6	0,6	62,4	62,6	0,6
Westerse allochtonen	38,3	38,1	1,8	27,6	27,1	1,7	52,3	52,1	1,8
Niet-westerse allochtonen	30,6	28,5	1,7	26,9	28,3	1,6	46,1	44,7	1,8

Bron: V&S.

3.2.4 Percentage vrijwilligers naar opleiding, ongecorrigeerd en gecorrigeerd voor leeftijd x geslacht

	Vrijwilligerswerk			Informele hulp			Vrijwilligerswerk of informele hulp		
	<i>ongecorrigeerd</i>	<i>gecorrigeerd</i>	<i>standaardfout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>	<i>gecorrigeerd</i>	<i>standaardfout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>	<i>gecorrigeerd</i>	<i>standaardfout</i>
	%	%		%	%		%	%	
Basisonderwijs	25,0	25,8	1,3	24,9	23,6	1,3	41,3	41,6	1,4
Vmbo, mbo 1, avo onderbouw	40,4	40,4	1,1	29,0	28,8	1,0	54,9	54,7	1,1
Havo, vwo, mbo	50,0	49,8	1,0	33,5	34,1	1,0	64,8	64,7	1,0
Hbo, wo bachelor	57,0	56,8	1,4	36,4	36,5	1,3	70,8	70,6	1,3
Wo master, doctor	55,9	56,0	2,1	33,1	34,1	1,9	68,4	69,0	1,9

Bron: V&S.

3.2.5 Percentage vrijwilligers naar sociaal-economische groep, ongecorrigeerd en gecorrigeerd voor leeftijd x geslacht

	Vrijwilligerswerk			Informele hulp			Vrijwilligerswerk of informele hulp		
	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>
	%	%		%	%		%	%	
Werkenden	47,9	46,6	0,7	31,5	31,4	0,7	62,2	61,1	0,7
ww.									
Werknemer particulier bedrijf	47,1	44,6	0,9	30,6	29,3	0,8	61,1	58,0	0,8
Ambtenaar	53,9	51,4	2,3	35,0	33,0	2,2	71,2	68,1	2,1
Directeur-grotaandeelhouder	54,4	52,0	5,3	24,7	25,5	4,6	59,7	58,4	5,3
Zelfstandige	45,9	43,9	2,4	34,5	33,3	2,2	60,9	58,6	2,3
Overig	55,6	50,4	6,2	44,8	36,6	6,2	69,2	61,6	5,7
Niet-Werkenden	41,1	43,1	0,9	31,9	32,0	0,8	56,5	58,0	0,9
ww.									
WW-uitkering	35,4	31,3	4,9	45,2	43,7	5,1	62,5	58,9	5,0
Bijstand- en overige uitkering	35,5	33,6	3,3	26,2	23,3	3,0	50,4	47,1	3,4
Arbeidsongeschikt	33,8	31,3	3,0	29,4	24,7	2,9	51,1	47,2	3,1
VUT of pensioen tot 65jr	52,0	50,1	3,2	39,5	33,8	3,1	63,4	59,7	3,1
Pensioen 65+	36,4	47,4	1,4	31,4	38,7	1,3	52,7	67,3	1,4
Student	48,0	48,3	2,2	29,4	34,4	2,0	62,2	62,9	2,1
Zonder inkomen en overig niet-actief	47,7	45,6	2,2	33,1	29,4	2,1	60,6	56,3	2,2

Bron: V&S.

3.2.6 Percentage vrijwilligers naar samenstelling huishouden, ongecorrigeerd en gecorrigeerd voor leeftijd x geslacht

	Vrijwilligerswerk			Informele hulp			Vrijwilligerswerk of informele hulp		
	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>
	%	%		%	%		%	%	
1-persoons huishouden	37,9	40,4	1,2	32,7	33,5	1,2	55,6	57,8	1,2
Lid van 1-oudergezin	36,8	36,1	2,2	30,7	30,6	2,1	54,2	53,4	2,3
Lid van paar zonder kinderen	42,1	42,4	1,0	33,9	32,2	1,0	58,0	58,0	1,0
Lid van paar met kinderen	52,7	51,3	0,9	29,9	30,7	0,8	64,4	63,5	0,9

Bron: V&S.

3.2.7 Percentage vrijwilligers naar stedelijkheidsgraad, ongecorrigeerd en gecorrigeerd voor leeftijd x geslacht

	Vrijwilligerswerk			Informele hulp			Vrijwilligerswerk of informele hulp		
	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>	<i>ongecorrigeerd</i>		<i>standaard-fout</i>
	%	%		%	%		%	%	
Zeer sterk	38,6	38,5	1,3	31,7	31,9	1,2	54,5	54,4	1,3
Sterk	40,8	40,7	1,1	31,0	31,1	1,0	56,5	56,5	1,1
Matig	46,7	46,8	1,3	31,5	31,4	1,2	61,9	61,9	1,3
Weinig	50,6	50,6	1,2	32,5	32,3	1,2	64,2	64,2	1,2
Niet	53,7	53,8	1,7	32,1	32,0	1,6	65,4	65,5	1,6

Bron: V&S.

3.3 Soorten werkzaamheden en uren besteed aan vrijwilligerswerk

Als een respondent aangaf dat hij of zij het afgelopen jaar vrijwilligerswerk voor een bepaalde organisatie heeft gedaan, dan volgden er een aantal detailvragen. Zo werd er allereerst gevraagd of de respondent voor die organisatie bestuurswerk en/of uitvoerend-ondersteunend werk heeft gedaan. Deze twee categorieën dekken overigens niet alle werkzaamheden, sommige respondenten geven aan wel vrijwilligerswerk te doen maar scharen hun werkzaamheden niet onder een van deze twee typen. Als er bestuurswerk en/of uitvoerend-ondersteunend werk werd gedaan dan werd gevraagd hoeveel uur dat is gedaan. De uitkomsten van deze vragen zijn samengevat in Tabel 3.3.1. Omdat een respondent voor meerdere organisaties vrijwilligerswerk gedaan kan hebben, met andere woorden, meerdere 'vrijwilligersbanen' kan hebben, zijn de percentages en uren uitgedrukt niet per persoon maar per vrijwilligersbaan¹⁾.

3.3.1 Percentage bestuurs- en uitvoerend werk per gebied en gemiddelde aantal uren dat daar aan is besteed

	Bestuurswerk			Uitvoerend werk				
	%	standaardfout	uren	standaardfout	%	standaardfout	uren	standaardfout
Totaal	26,2	0,5	2,6	0,1	76,8	0,5	2,0	0,1
Jeugd	31,1	2,1	3,6	0,4	87,7	1,5	2,6	0,2
School	14,7	1,1	1,5	0,1	77,5	1,3	1,4	0,1
Verzorging	9,4	1,0	3,4	0,5	68,5	1,6	2,5	0,2
Sport	25,3	1,2	3,1	0,2	84,0	1,0	2,2	0,1
Hobby	38,1	2,2	2,1	0,2	82,8	1,7	2,1	0,2
Cultuur	31,6	1,9	2,2	0,2	71,8	1,9	1,6	0,1
Levensbeschouwing	29,3	1,6	2,5	0,2	77,6	1,5	1,8	0,1
Vakbond	50,5	3,6	2,6	0,5	67,7	3,4	2,4	0,5
Politiek	31,4	4,0	3,3	0,7	72,3	3,8	1,8	0,4
Rechtshulp	27,7	3,8	1,7	0,4	65,7	4,1	3,0	0,5
Wonen	52,0	3,7	2,2	0,4	71,5	3,4	1,3	0,2
Buurt	29,3	2,3	1,7	0,3	75,3	2,1	0,9	0,1
Anders	28,3	1,7	2,8	0,3	71,5	1,7	2,9	0,2

Bron: V&S

3.3.2 Percentage werk in de afgelopen 4 weken en percentage en soort vergoeding

	Bestuurswerk			Uitvoerend werk		
	N	%	standaardfout	N	%	standaardfout
Totaal	1 925			5 650		
Afgelopen 4 weken	1 297	67,4	1,1	2 862	50,7	0,7
Met vergoeding w.v.	148	7,7	0,6	443	7,8	0,4
Presentje	42	28,4	3,7	169	38,1	2,3
Geld	93	62,8	4,0	239	54,0	2,4
Presentje + geld	12	8,1	2,2	35	7,9	1,3
Weet niet	1	0,7	0,7			
Totaal geld (+ presentje) w.v.	105			274		
Veel lager dan netto uurloon	78	74,3	4,3	198	72,3	2,7
De helft van netto uurloon	7	6,7	2,4	28	10,2	1,8
Hetzelfde / meer als netto uurloon	20	19,0	3,8	43	15,7	2,2
Weet niet				5	1,8	0,8

Bron: V&S

¹⁾ Zowel bij het gemiddeld aantal uren per vrijwilligerswerkbaan (Tabel 3.3.1) als bij het aantal uren per persoon (Tabel 3.3.3) zijn vrijwilligersbanen die meer dan 40 uur werk per week per persoon kosten en personen die meer dan 40 uur per week aan vrijwilligerswerk besteden niet in de analyse meegenomen omdat dit mogelijk een vergissing betreft (bijvoorbeeld periode-fout: aantal uren per week opgegeven in plaats van per jaar). Het betrof slechts enkele gevallen.

Er werd aan vrijwilligers eveneens gevraagd of zij het werk ook in de afgelopen 4 weken hebben gedaan en of men een beloning kreeg voor de gedane werkzaamheden, zie Tabel 3.3.2. Omdat het hier om kleine aantallen gaat wordt in deze Tabel ook het aantal respondenten vermeld (N).

Zoals gezegd staat in Tabel 3.3.2 het aantal uren dat gemiddeld aan bestuurs- dan wel uitvoerend werk is besteed per vrijwilligersbaan. Om ook een idee te krijgen van de tijd die inwoners van Nederland gemiddeld aan vrijwilligerswerk besteden zijn ook alle uren vrijwilligerswerk per persoon berekend. Hierbij zijn alle uren die een persoon aan vrijwilligerswerk heeft besteed (dus voor verschillende gebieden en voor zowel bestuurswerk als uitvoerend werk) bij elkaar opgeteld. De uitkomsten zijn te vinden in Tabel 3.3.3. In deze Tabel staan ook de cijfers van 2008 vermeld. Wat opvalt is dat het aantal uren dat per week aan vrijwilligerswerk besteed wordt gelijk is gebleven. Per vrijwilliger is dat bijvoorbeeld voor zowel 2008 als 2010 3,7 uur.

3.3.3 Gemiddeld aantal uren per week besteed aan vrijwilligerswerk per persoon

	2008		2010	
	<i>uren</i>	<i>standaardfout</i>	<i>uren</i>	<i>standaardfout</i>
Per inwoner v NL	1,6	<0,1	1,7	<0,1
Per vrijwilliger	3,7	0,1	3,7	0,1
Per bestuurs-/uitvoerend werker	4,3	0,1	4,3	0,1

Bron: POLS en V&S.

3.4 Vrijwilligerswerk en de werkgever

Aan respondenten is de vraag gesteld of hun werkgever een of enkele dagen per jaar ter beschikking stelt voor het uitvoeren van hun vrijwilligerswerk. In Tabel 3.4.1 staan de uitkomsten. Ten opzichte van voorgaande jaren is deze vraag iets veranderd. Voorheen kregen alleen respondenten die met behulp van een eerdere vraag geclassificeerd waren als werkgever de vraag. Omdat dit filteren technisch niet meer mogelijk is (de vraag naar werkgeverschap wordt in de gezondheidsenquête gesteld en die wordt voor sommige modes in een aparte sessie afgenomen) krijgt nu iedereen de vraag, waarbij er ook een 'niet van toepassing' optie is. De vraag is hierdoor niet meer helemaal vergelijkbaar met voorgaande jaren.

3.4.1 Percentage werknemers dat compensatie van werkgever krijgt

	N	%	Standaardfout
Totaal werknemers wv.	1 754		
Ontvangt compensatie van werkgever	219	12,5	0,8

Bron: V&S.

3.5 Plezier in vrijwilligerswerk

Aan alle vrijwilligers is gevraagd of zij plezier beleven in het doen van hun vrijwilligerswerk, zie Tabel 3.5.1 voor de uitkomsten. Wat opvalt is dat in vergelijking met voorgaande jaren het

percentage mensen dat 'altijd' antwoordt sterk is gedaald, van 70,1% in 2008 (uit: van Herten, 2009) naar 55,1% in 2010. Men antwoordt in plaats daarvan vaker 'meestal' (37,1% ten opzichte van 25,5% in 2008) of 'soms' (5,7% ten opzichte van 3,0% in 2008). Nader onderzoek leert dat deze daling voor een groot deel veroorzaakt is door de verandering van waarneemstrategie. Het zijn namelijk met name de respondenten die via internet hebben gerespondeerd die nog maar weinig 'altijd' antwoorden op de vraag of zij plezier beleven aan hun vrijwilligerswerk, namelijk 34,9%. In de CATI- en CAPI-mode is dat respectievelijk 65,3% en 67,1%. Ook in het parallelle CAPI-onderzoek is het percentage hoger (63,3%), al is het ook daar wat lager dan de 70,1% van 2008. Wellicht geven mensen als ze de vraag voor zich zien, zoals het geval is bij responderen via internet, minder graag extreme antwoorden ('altijd' in plaats van het iets gematigdere 'meestal'). Telt men de antwoordcategorieën 'altijd' en 'meestal' op, dan zijn de verschillen met 2008 minder groot, namelijk 92,2% in 2010 ten opzichte van 96,0% in 2008.

3.5.1 Percentage vrijwilligers dat plezier heeft in 't vrijwilligerswerk

	N	%	Standaardfout
Altijd	1 876	55,1	0,9
Meestal	1 261	37,1	0,8
Soms	195	5,7	0,4
Zelden	27	0,8	0,2
Nooit	34	1,0	0,2
Weet niet	10	0,3	0,1

Bron: V&S.

3.6 Mantelzorg

Als laatste is aan alle respondenten gevraagd of zij in de afgelopen 12 maanden chronisch zieke of gehandicapte huisgenoten, familieleden, vrienden of burens onbetaald hebben begeleid. In Tabel 3.6.1 staan de uitkomsten, eveneens staat hier of dit gold voor een periode van 3 maanden of langer en of men dit gemiddeld 8 uur of meer per week deed. Het aantal mantelzorgers van 15 jaar en ouder komt hiermee uit op 3 miljoen. Worden alleen de mantelzorgers geteld die meer dan 3 maanden lang 8 uur of meer uren per week mantelzorg gaven, dan komt men uit op bijna 800 duizend.

3.6.1 Percentage mantelzorgers

	N	%	Standaardfout
Percentage mantelzorgers	1 674	22,2	0,5
ww. Voor 3 maanden of langer	1 077	64,3	1,2
ww. 8 uur per week of meer	443	41,1	1,5

Bron: V&S.

Referenties

Bethlehem, J., 2008, Wegen als correctie voor non-respons. Statistische Methoden. CBS, Den Haag/Heerlen.

<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/3BFBFEC4-FA4B-4A9D-8034-DD553F813BC1/o/200805x37pub.pdf>

Van Herten, M., 2009, Vrijwillige inzet 2008. CBS, Den Haag/Heerlen.

<http://www.cbs.nl/NR/rdonlyres/7B409695-8121-4D5B-90DE-38EF8948DDB6/o/2009vrijwilligeinzet2008art.pdf>